

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Klášterky a soudců JUDr. Michala Holuba a JUDr. Blanky Chlostové ve věci

oprávněné : **SUN EU, s.r.o., v likvidaci, IČO 26124793**
sídlem Pod Altánem 2406/48, Praha 10

proti

povinné : **I. V.**, narozená dne xxx
bytem Xxx, Xxx, Xxx, Xxx
zastoupená advokátem Mgr. Vítem Hrnčíříkem
sídlem Spálená 92/21, Praha 1

pro vyklizení nemovitosti a částku 26 780 Kč

o návrhu povinné na zastavení exekuce a částečné zastavení exekuce

o odvolání povinné do usnesení Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 2. května 2022, č.
j. 54 EXE 373/2021 – 157

takto:

Usnesení soudu I. stupně se v zamítavých výrocích II. a III. **potvrzuje.**

Odůvodnění:

1. V záhlaví uvedeným rozhodnutím soud I. stupně ve výroku I. řízení o návrhu na částečné zastavení exekuce ve vztahu k povinnosti vyklidit bytovou jednotku, jak je specifikována v exekučním titulu (rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 23. 10. 2019, č. j. 6 C 121/2018-56, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2020, č. j. 12 Co 52/2020-142) zastavil, ve výroku II. zamítl návrh na částečné zastavení exekuce ve vztahu k částce 20 246 Kč a 6 534 Kč a ve výroku III. zamítl návrh na zastavení exekuce.
2. Rozhodnutí odůvodnil tak, že v mezidobí došlo v rámci exekuce pouze k zániku aktivní legitimace oprávněné ve vztahu k nemovitým věcem, když ve vztahu k těmto nemovitým věcem bylo soudním exekutorem vydáno usnesení ze dne 17. 8. 2021, č. j. 114 EX 280/19-122, kterým byl vydražitel č. xxx udělen příklep (usnesení).
3. Soud I. stupně tedy ve vztahu k těmto nemovitým věcem řízení zastavil podle ust. § 104 odst. 1 věta první zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, dále jen „o. s. ř.“, pro nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit – výrok I. napadeného rozhodnutí.
4. Povinná navrhla zastavení exekuce z důvodu nedostatku vykonatelnosti exekučních titulů, když k Nejvyššímu soudu podala dovolání spolu s návrhem na odklad vykonatelnosti. Nejvyšší soud usnesením č. j. 28 Cdo 898/2021-195 odložil vykonatelnost do právní moci rozhodnutí

o dovolání. V důsledku toho je pak odložena i vykonatelnost obou exekučních titulů, které byly podkladem pro nařízení exekuce, a nejsou tak vykonatelnými tituly k provedení exekuce.

5. Povinná dále podáním ze dne 20. 7. 2021 navrhla zastavení exekuce podle ust. § 268 odst. 1 písm. g) o. s. ř. s odůvodněním, že vůči finančním nárokům uplatněným oprávněnou z obou exekučních titulů ve výši 20 246 Kč a 6 534 Kč, tedy celkem 26 780 Kč započítává svojí pohledávku, kterou má za oprávněnou ve výši 1 500 000 Kč z titulu vrácení kupní ceny uhrazené oprávněné na základě absolutně neplatné kupní smlouvy, jež mezi nimi byla uzavřena dne 6. 7. 2010 a jejímž předmětem byly nemovité věci - bytové jednotky, jak jsou specifikovány v rozsudku soudu I. stupně ze dne 7. 11. 2017, č. j. 6 C 106/2016-241. V důsledku vyslovení absolutní neplatnosti kupní smlouvy došlo na straně oprávněné ke vzniku bezdůvodného obohacení ve výši 1 500 000 Kč (kupní ceny) ve smyslu ust. § 457 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, dále jen „obč. zák.“, když tato částka nebyla doposud povinně oprávněnou vrácena. Povinná pak tuto svou pohledávku započítla na pohledávku oprávněné ve výši 26 780 Kč, která je předmětem vymáhání v této exekuci. Provedením zápočtu došlo k zániku pohledávky oprávněné a mělo by tak dojít bez dalšího k zastavení exekuce.
6. Oprávněná se zastavením exekuce nesouhlasila a navrhla zamítnutí tohoto návrhu s tím, že povinná nikdy kupní cenu z kupní smlouvy, uzavřené mezi oprávněnou a povinnou dne 6. 7. 2010, ve výši 1 500 000 Kč oprávněné neuhradila. Povinná nárok odvozuje od rozsudku soudu I. stupně ze dne 7. 11. 2017, č. j. 6 C 106/2016-241, kde sice soud v odůvodnění rozhodnutí konstatuje prokázání kupní ceny, avšak tuto částku považuje rovněž za půjčku. Odvolací soud se pak touto otázkou podrobněji nezabýval. Odkázala na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 6. 2009 sp. zn. 23 Cdo 1454/2009, dle kterého soud nemůže převzít závěr jiného soudu v jiné věci, který byl uveden pouze v odůvodnění. Odvolala se též na ust. § 1987 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, dále jen „o. z.“, dle něhož pohledávka nejistá nebo neurčitá k započtení způsobilá není.
7. V daném případě však pohledávka uplatněná povinnou zápočtem vůči nároku oprávněné vůbec neexistuje. Povinná tuto pohledávku ani žádným relevantním způsobem nedokládá. Z tohoto důvodu ji nelze ani započíst.
8. Odklad vykonatelnosti rozhodnutí nezapříčinil jeho neúčinnost. Exekuční tituly také nebyly zrušeny. Odkázala pak na ust. § 268 o. s. ř. s tím, že dle jejího názoru není dán žádný zákonný důvod pro zastavení exekuce.
9. Soud I. stupně dospěl k závěru, že ve vztahu k částce, která je předmětem exekuce podle exekučního titulu - rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 10, ze dne 23. 10. 2019, č. j. 6 C 121/2018-56, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2020 č. j. 12 Co 52/2020-142, tj. ve výši 20 246 Kč a 6 534 Kč, je aktivní legitimace oprávněné i nadále dána.
10. Soudu I. stupně pak nebyly tvrzeny ani prokazovány žádné skutečnosti, které by odůvodňovaly závěr o zániku aktivní legitimace oprávněné ve vztahu k uvedené částce.
11. Návrh na částečné zastavení exekuce ve vztahu k částce 26 780 Kč, tj. uplatněný důvod zastavení exekuce podle ust. § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř., není ze strany povinné důvodný (uplatněný zápočet).

12. Tvrzení i důkazy ze strany povinné, v tomto směru zůstaly beze změny a soud I. stupně pak neměl důvod odchylovat se od svých původních závěrů, jak z hlediska skutečností, které byly v průběhu předchozího řízení prokázány a jak jsou obsaženy v usnesení ze dne 8. 9. 2021, č. j. 54 EXE 737/2021-80.
13. Povinnou tak nebyl prokázán důvod pro částečné zastavení exekuce (v důsledku zápočtu), a tedy důvod, jak je zakotven v ust. § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř.
14. Dále uzavřel, že též nebyl naplněn důvod podle ust. § 268 odst. 1 písm. b) o. s. ř., když exekuční tituly - rozsudek soudu I. stupně ze dne 23. 10. 2019, č. j. 6 C 121/2018-56, a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2020, č. j. 12 Co 52/2020-142, nabyly vykonatelnosti dne 15. 12. 2020.
15. Soud I. stupně proto znovu návrhy zamítl - výroky II. a III. napadeného rozhodnutí.
16. Povinná podala proti tomuto rozhodnutí do zamítavých výroků II. a III. odvolání, které odůvodnila tak, že soud prvního stupně pochybil, když rozhodl o návrhu povinné na zastavení exekuce v rozporu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu, zejména rozhodnutím sp. zn. 26 Cdo 4795/2017 a sp. zn. 32 Cdo 5234/2016.
17. Povinná započítávala svou pohledávku za oprávněnou ve výši 1 500 000 Kč z titulu vrácení kupní ceny uhrazené oprávněné na základě absolutně neplatné kupní smlouvy o převodu nemovitosti - bytové jednotky č. xxx, která se nachází v budově č. xxx, stojící na pozemku parc. č. xxx, v k. ú. Xxx, včetně spoluvlastnického podílu ve výši 212/8999 na společných částech domu č. p. xxx, a spoluvlastnického podílu ve výši 212/8999 na pozemku parc. č. xxx, k. ú. Xxx, uzavřené mezi povinnou a oprávněnou dne 6. 7. 2010, oproti pohledávce oprávněné z titulu náhrady nákladů nalézacího řízení vedeného Obvodním soudem pro Prahu 10 pod sp. zn. 6 C 106/2016 a odvolacího řízení vedeného Městským soudem v Praze pod sp. zn. 12 Co 52/2020, která je vymáhána v předmětném exekučním řízení, ve výši 26 780 Kč.
18. S ohledem na to, že kupní smlouva ze dne 6. 7. 2010 byla shledána absolutně neplatnou, okamžikem uzavření kupní smlouvy, resp. poskytnutím plnění, vzniklo na obou stranách bezdůvodné obohacení - dnem 6. 7. 2010. S ohledem na uvedené datum se pohledávka povinné z titulu (vzájemného) bezdůvodného obohacení řídí zákonem č. 40/1964 Sb., občanským zákoníkem.
19. Pohledávka oprávněné vznikla z titulu přiznání náhrady nákladů řízení rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 23. 10. 2019, č. j. 6 C 121/2018-56, a rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2020, č. j. 12 Co 52/2020-142, tedy v době účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.
20. Soud prvního stupně při posuzování započtení pohledávky povinné a pohledávky oprávněné pochybil v právním posouzení a v aplikaci chybného zákona, přičemž postupoval v rozporu s ust. § 3028 odst. 3 o. z. a v rozporu s judikaturou Nejvyššího soudu. Pro způsobilost pohledávek k započtení je v takovém případě rozhodná právní úprava, kterou se řídí smlouvou založený závazkový poměr, z něhož pohledávka vznikla.

21. Tedy způsobilost pohledávky, pro niž platí právní úprava do 31. 12. 2013 se bude řídit právní úpravou účinnou do 31. 12. 2013, způsobilost pohledávky, pro niž platí právní úprava účinná od 1. 1. 2014, se bude řídit o. z. (§ 1982 a násl.). Pohledávka řídicí se zákonem č. 40/1964 Sb. tak nebude nezpůsobilá k započtení jen proto, že je případně nejistá či neurčitá, neboť na ni ust. § 1987 odst. 2 o. z. vůbec nedopadá.
22. Soud I. stupně měl posuzovat zápočet pohledávky povinné a pohledávky oprávněné podle zákona č. 40/1964 Sb., což neučinil.
23. Pohledávka povinné je i splatná, neboť k její úhradě vyzvala povinná oprávněnou dopisem odeslaným dne 17. 7. 2018.
24. Navrhla, aby odvolací soud napadené rozhodnutí ve výroku II. a III. zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k novému rozhodnutí.
25. Povinná navrhla, aby napadené rozhodnutí soudu I. stupně bylo jako věcně správné potvrzeno.
26. Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí soudu prvního stupně z podnětu podaného odvolání, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo podle ust. § 212 a ust. § 212a o. s. ř. a dospěl k závěru, že odvolání povinné není důvodné.
27. Odvolací soud doplnil dokazování a zjistil, že dopisem bez data povinná zaslala dne 17. 7. 2018 likvidátorce oprávněné Ing. B. M. výzvu k zaplacení částek 1 500 000 Kč za zaplacení kupní ceny za byt č. xx a 975 000 Kč za jeho rekonstrukci na účet Mgr. H. č. xxx/2700, alternativně navrhla, že byt jí bude znovu převeden za doplatek do aktuální ceny (viz dopis bez data a podací lístek ze dne 17. 7. 2018, předložené povinnou v odvolacím řízení). V kupní smlouvě ze dne 6. 7. 2010 je na straně 3 v bodě „za páté“ uvedeno, že kupní cena k datu podpisu smlouvy byla zcela vypořádána (viz kupní smlouva ze dne 6. 7. 2010). Na účet Becker a spol. s.r.o. měla uhradit částku 2 600 000 Kč M. Z. jako kupní cenu za bytovou jednotku č. xxx v k. ú. Xxx, kterou zakoupila od A. V. (viz kupní smlouva z 26. 2. 2009). Na účet oprávněné byla společností Becker a spol. s.r.o. dne 30. 3. 2009 uhrazena částka 1 300 000 Kč a dne 22. 4. 2009 částka 876 240 Kč (viz výpis z účtu oprávněné). Jednalo se o uhrazení kupní ceny za byt, co byl předmětem kupní smlouvy z 6. 7. 2010, když na to byla udělána smlouva o půjčce. Pan V. dal do společnosti oprávněné peníze a za tyto pořídil předmětný byt (viz protokol o výsledku svědka L. B. a pana V. ze dne 9. 3. 2017 před Obvodním soudem pro Prahu 10).
28. Z obsahu spisu vyplývá, že podáním ze dne 20. 7. 2021 (č. l. 46-47 spisu), které bylo doručeno soudu dne 26. 7. 2021 a protistraně dne 20. 8. 2021 (doručenka č. l. 60), povinná uvedla, že započítává pohledávku z titulu zaplacené kupní ceny ve výši 1 500 000 Kč do její výše 26 780 Kč proti pohledávce oprávněné ve výši 26 780 Kč.
29. Povinná odvozovala nárok na vydání bezdůvodného obohacení i z odůvodnění rozsudku soudu I. stupně ze dne 7. 11. 2017, č. j. 6 C 106/2016-241, strana 9, z něhož vyplývá, že povinná měla plnění poskytnout v březnu a dubnu 2009.
30. Podle ust. § 154 odst. 1 ve spojení s ust. § 167 odst. 2 a § 211 o. s. ř. je pro odvolací soud rozhodující stav v době vydání rozhodnutí.

31. Soud I. stupně pro své rozhodnutí provedl všechny navržené důkazy, ze kterých čerpal správná a pro rozhodnutí o věci samé plně postačující skutková zjištění. Zjištěný skutkový stav posuzoval také dle odpovídající hmotněprávní úpravy.
32. Skutkový stav však doznal změn v odvolacím řízení, když povinná doplnila tvrzení a doplnila důkazy k tvrzené pohledávce, kterou započtetla.
33. Došlo-li po vydání rozhodnutí, jež je podkladem jeho exekuce, k zániku jím přiznaného práva, je to důvod pro zastavení výkonu rozhodnutí podle ust. § 268 odst. 1 písm. g) o. s. ř. Důvody zániku práva jsou stanoveny v právu hmotném. Právo z občanskoprávního vztahu zaniká mimo jiné také započtením, uplatňuje-li se proti vymáhanému nároku k započtení pohledávka, jež se k započtení hodí (srov. např. rozhodnutí uveřejněné pod č. 77/1969 Sbírky rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR). Námitkou započtení lze uplatnit vzájemnou pohledávku povinné vůči oprávněné bez ohledu na to, zda tato vzájemná pohledávka vznikla před vydáním rozhodnutí, jež je podkladem soudního výkonu, nebo až po jeho vydání.
34. Setkala-li se pohledávka přiznaná oprávněné vykonávaným rozhodnutím s pohledávkou povinné až po vydání vykonávaného rozhodnutí, bylo by na místě zastavit výkon rozhodnutí podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. g) o. s. ř. Došlo-li však k setkání pohledávek před vydáním vykonávaného rozhodnutí, bude na místě zastavit výkon rozhodnutí podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř., protože slovní vyjádření důvodu zastavení soudního výkonu rozhodnutí uvedené pod písmenem g) téhož ustanovení ani jiné důvody na tento případ nedopadají, a z hlediska důvodu uvedeného v § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. je nerozhodné, zda skutečnosti, o které povinný opírá tvrzený nárok, nastaly před nebo po vydání vykonávaného rozhodnutí (srov. např. rozhodnutí uveřejněné pod č. 34/1967 Sbírky rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR). Jedním z důvodů, v důsledku kterých dle hmotného práva dochází k zániku závazku, je i započtení
35. Podmínky pro zastavení výkonu rozhodnutí podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. nejsou splněny, jestliže předtím, než bylo vydáno vykonávané rozhodnutí, pohledávky se setkaly. Zásadám exekučního řízení neodpovídá, aby výkon rozhodnutí byl zastaven podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř., jestliže předtím, než bylo vydáno vykonávané rozhodnutí se pohledávky povinné a oprávněné setkaly. Právě specifická oddělenost těchto právních skutečností je příčinou, proč je možné (a přiléhavé) reagovat v exekučním řízení na zánik vymáhané pohledávky, k němuž došlo před vydáním exekučního titulu, aniž by byla dotčena zásada, že v exekučním řízení nelze podrobit vykonávané rozhodnutí přezkumu z hlediska věcné správnosti. Důvod zastavení výkonu rozhodnutí podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. sice - oproti důvodu podle § 268 odst. 1 písm. g) o. s. ř. - postihuje i zánik vymáhané pohledávky, který nastal před vydáním titulu, avšak nikoli na základě skutečností, jež zde tehdy byly, nýbrž na základě kompenzačního projevu povinné, který byl učiněn později, tj. - a to právě - potom, co byl titul vydán. Exekuční titul jako takový tím dotčen není (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 12. 2004 sp. zn. 20 Cdo 1570/2003, nebo stanovisko Cj 159/79 ze dne 18. 2. 1981).
36. Zánik působí sice kompenzační projev, avšak nastane okamžikem, kdy se obě pohledávky setkají (ust. § 96 věta druhá obč. zák. a § 1982-1991 o. z.). Pro účely rozhodování o zastavení výkonu rozhodnutí zde však představuje určitou komplikaci skutečnost, že podle ust. § 1982 o. z. je k započtení nezbytný jednostranný úkon jednoho z účastníků právních vztahů, kteří mají vzájemné pohledávky v podobě prohlášení vůči druhé straně, že svoji pohledávku započítává proti pohledávce její. Zánik pohledávek však nenastává okamžikem, kdy tento projev vůle dojde účastníku druhému. K jejich zániku dojde okamžikem, kdy se pohledávky staly způsobilými k

započtení, tedy kdy se tzv. setkaly. Okamžik setkání (střetu pohledávek) pak nastává ve chvíli, kdy se obě vzájemné pohledávky stanou splatnými. Protože kompenzační projev lze učinit až po splatnosti obou pohledávek, jde o okamžik, který nastává zpětně (srov. např. Jaromír Jirsa a kol., Občanské soudní řízení, 4. část. Soudcovský komentář, Wolters Kluwer /ČR/, Praha, 2019, ISBN: 978-80-7598-378-7).).

37. Jestliže povinná tvrdí, že vyzvala oprávněnou k zaplacení pohledávky dne 17. 7. 2018, splatnost tak nastala před vydáním exekučního titulu, nicméně povinná učinila kompenzační projev až po vydání exekučního titulu a v zásadě je možné uplatnit tento důvod v návrhu na zastavení exekuce po jejím nařízení.
38. Jak správně uvedl i soud I. stupně, podle ust. § 159a odst. 3 o. s. ř., v rozsahu, v jakém je výrok pravomocného rozsudku závazný pro účastníky řízení a popřípadě jiné osoby, je závazný též pro všechny orgány. Rozsudek, na který povinná odkazuje ve vztahu k uplatněnému zápočtu, je tak závazný i pro exekuční soud, avšak pouze v rozsahu výrokové části, nikoliv ve vztahu k odůvodnění. Navíc ze samotné povinnou citovanou pasáže vyplývá, že povinnou zaplacená kupní cena nebyla (konečně to netvrdí ani povinná), ale mělo se jednat o platbu třetí osoby, z níž dovozuje povinná splacení kupní ceny.
39. Samotné zaplacení kupní ceny pak vůbec nebylo předmětem řízení soudu I. stupně sp. zn. 6 C 106/2016.
40. Povinná tak neprokázala existenci započítávané pohledávky, když soud nemůže převzít závěr jiného soudu v jiné věci, který byl uveden pouze v odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 6. 2009, sp. zn. 23 Cdo 1454/2009). Sama povinná pak neuváděla ani konkrétní datum zaplacení kupní ceny z neplatné kupní smlouvy povinné.
41. V odvolacím řízení povinná předložila výpis z účtu povinné, z něhož vyplývá, že na účet oprávněné společností Becker a spol. s.r.o. byla dne 30. 3. 2009 uhrazena částka 1 300 000 Kč a dne 22. 4. 2009 částka 876 240 Kč a k tomuto dni dovozuje zaplacení kupní ceny. Nicméně částka je jiná než uvedená kupní cena, byla zaplacena několik měsíců před uzavřením kupní smlouvy mezi účastníky a navíc i z listinných důkazů vyplývá, že se nemělo jednat o peníze povinné, ale A. V., popř. jeho soukromou pohledávku vůči M. Z.. Nadto i pan B. uváděl, že se mělo jednat o formu půjčky. Z kupní smlouvy pak nevyplývá zaplacení částky 1 500 000 Kč, pouze blíže neurčený způsob „vypořádání“, který mohl zahrnovat i nepeněžité plnění.
42. Povinná tak neprokázala i po doplnění dokazování existenci jakékoli pohledávky povinné vůči oprávněné.
43. Navíc je třeba doplnit, že i v případě prokázání pohledávky, pro vznik bezdůvodného obohacení plněním bez právního důvodu je rozhodující okamžik přijetí plnění nebo jiný způsob nabytí bezdůvodného obohacení. Od tohoto dne počíná běh objektivní promlčecí doby. Primární právní skutečnosti, která zakládá vznik bezdůvodného obohacení, je tedy okamžik jeho poskytnutí, a nikoli sekundární okamžik, v němž ochuzený vyzve obohaceného k vydání bezdůvodného obohacení.
44. Povinná pak sama tvrdí, že k zaplacení kupní ceny došlo nejpozději dne 22. 4. 2009.

45. Po změně zjištěného skutkového stavu je tak zapotřebí přisvědčit odvolatelce, že v souzené věci se způsobilost pohledávek k započtení řídí různými právními úpravami (pohledávka povinné právní úpravou účinnou do 31. 12. 2013 a pohledávka oprávněné právní úpravou účinnou od 1. 1. 2014). Podle vývoje judikatury je vždy rozhodná právní úprava týkající se dané pohledávky při aplikaci ust. § 3028 odst. 3 věty první o. z. dosavadními předpisy řídí dokonce i tehdy, vzniklo-li právo na její zaplacení až po 31. 12. 2013.
46. Při úvaze, jaké pravidlo z ust. § 3028 odst. 3 věty první o. z. plyne pro určení právního režimu rozhodného pro způsobilost pohledávek ze smluv k započtení, je třeba vzít na zřetel, že určujícím vodítkem při výkladu přechodných ustanovení je princip právní jistoty a ochrany důvěry v právo (z judikatury Ústavního soudu srov. např. nález ze dne 13. 6. 2002, sp. zn. III ÚS 611/01, uveřejněný pod č. 75/2002 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu). Tento princip se pak prosadí jen v té z možných variant řešení, podle níž je pro způsobilost pohledávek ze smluv k započtení (rozumí se samo sebou ve vztahu k právnímu jednání započtení učiněnému po 31. 12. 2013) rozhodná právní úprava, která na smluvní strany dopadala v době, kdy uzavíraly smlouvu, z níž pohledávka vznikla. Kompenzabilita je jednou z podstatných vlastností, které charakterizují pohledávku, a dodatečná, smluvními stranami nepředvídatelná změna předpokladů započitatelnosti smluvených pohledávek by byla zjevně neproporcionálním zásahem do legitimní důvěry smluvních stran ve stabilitu právního řádu.
47. Stejný názor zastává i odborná literatura (srov. HULMÁK, M. in LAVICKÝ, P. a kol. Občanský zákoník I. Obecná část. Komentář. C. H. Beck, 2014, s. 2323; REMEŠ, J. in PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol. Občanský zákoník. Komentář. C. H. Beck, 2017, s. 3009; MELZER, F. in MELZER, F., TĚGL, P. a kol.: Občanský zákoník – velký komentář. Svazek III. § 419–654. Praha: Leges, 2014, s. 1189, 1192).
48. Lze pak uzavřít, že pro způsobilost pohledávek ze smluv k započtení je podle ust. § 3028 odst. 3 věty první o. z. rozhodná právní úprava, kterou se řídí smlouvou založený závazkový právní poměr, z něhož pohledávka vznikla (srov. i např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 4. 2018, sp. zn. 32 Cdo 5234/2016).
49. Tedy způsobilost povinné tvrzené pohledávky k započtení se řídí podle ust. § 581 odst. 2 obč. zák. (tedy tehdy platného zákona č. 40/1964 Sb.), dle něhož započíst nelze pohledávky promlčené a proti splatné pohledávce nelze započíst pohledávku, která ještě není splatná. Promlčení se posuzuje k okamžiku, kdy se pohledávky setkaly, tedy kdy dospěla pohledávka později splatná, nikoliv k okamžiku, kdy byl učiněn projev směřující k započtení. Započtení nelze provést, pokud byla v době střetu pohledávek promlčena pohledávka použitá k započtení.
50. Podle ust. § 107 odst. 1 a 2 obč. zák. právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení se promlčí za dva roky ode dne, kdy se oprávněný dozví, že došlo k bezdůvodnému obohacení a kdo se na jeho úkor obohatil a nejpozději se právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení promlčí za tři roky, a jde-li o úmyslné bezdůvodné obohacení, za deset let ode dne, kdy k němu došlo.
51. Nárok na vrácení kupní ceny tak nelze dovozovat od okamžiku uzavření neplatné kupní smlouvy a ani od právní moci rozhodnutí soudu o určení vlastnického práva, jak tak nesprávně učinila povinná.

52. U práva na vydání bezdůvodného obohacení je tedy stanovena dvojitá, kombinovaná promlčecí doba, tj. subjektivní a objektivní. Jejich počátek je upraven odlišně. Tyto dvě promlčecí doby počínají, běží a končí nezávisle na sobě. Subjektivní promlčecí doba je kratší - dvouletá, objektivní promlčecí doba je buď tříletá u bezdůvodného obohacení vzniklého z nedbalosti, nebo desetiletá, jde-li o úmyslně způsobené bezdůvodné obohacení. Vzájemný vztah těchto dvou promlčecích dob je takový, že skončí-li běh jedné z nich, právo se promlčí i vzdor tomu, že oprávněné ještě běží i druhá promlčecí doba. Pokud marně uplynula aspoň jedna z uvedených dob a je vznesena námitka promlčení, nelze právo přiznat (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 25. února 2003, sp. zn. 33 Odo 1025/2002).
53. Povinnou tvrzená pohledávka (která doposud nebyla u soudu nikdy uplatněna, což je skutečnost známá podle ust. § 121 o. s. ř. z činnosti odvolacího soudu) se pak promlčela nejpozději ke dni 23. 4. 2012 (dne 23. 4. 2012 mohlo být právo vykonáno poprvé – ust. § 101 obč. zák.).
54. V době střetu pohledávek pak povinnou tvrzená pohledávka již byla promlčena a nelze ji tak započíst ani podle ust. § 581 odst. 2 obč. zák.
55. Navíc tvrzená pohledávka, i kdyby existovala, není ani splatná, když povinnou předložený dopis bez data nezpůsobil splatnost. Splatnost závazku totiž nemůže být spojována s odkládací podmínkou, jejímž splněním povinnost plnění teprve vzniká nebo se mění (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. dubna 2002, sp. zn. 33 Odo 780/2001), tedy ani s podmínkou uzavření nebo neuzavření nové kupní smlouvy.
56. Splatnost podle ust. § 563 obč. zák. tak doposud nemohla nastat. I z tohoto důvodu ji tak nelze tak započíst ani podle ust. § 581 odst. 2 obč. zák., jelikož ke dni započtení nebyla splatná (srov. přiměřeně i rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 22. listopadu 2006, sp. zn. 20 Cdo 3020/2005). K započtení totiž lze přistoupit, jakmile straně vznikne právo požadovat uspokojení vlastní pohledávky, a je nutno dovodit, že nesplatnou pohledávku proti splatné (samozřejmě ani proti nesplatné) jednostranně započíst nelze, a nelze tak učinit ani pro futuro (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 5. 11. 2002, sp. zn. 29 Odo 723/2001).
57. K odvolacím námitkám je třeba dále uvést, že soud I. stupně správně posoudil vykonatelnost exekučního titulu. Odložení vykonatelnosti rozhodnutí totiž neznámá, že by soud nemohl přesto nařídit výkon rozhodnutí (exekuci), neboť rozhodnutí nadále zůstává vykonatelné, pouze je jeho vykonatelnost odložena, když navíc jeho odklad již pozbyl účinnosti pravomocným skončením dovolacího řízení.
58. Usnesením Nejvyššího soudu ze dne 14. 4. 2021, čj. 28 Cdo 898/2021-195, které nabylo právní moci dne 19. 4. 2021, byla sice odložena vykonatelnost rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2020, čj. 12 Co 52/2020-142, do právní moci rozhodnutí o dovolání podané v této věci, ale odklad vykonatelnosti již pozbyl účinnosti, když usnesením ze dne 4. 5. 2021, č. j. 28 Cdo 898/2021-204, bylo dovolání proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2020, č. j. 12 Co 52/2020-142, odmítnuto.
59. Ostatně, ačkoli povinná brojí i proti výroku II., žádné námitky proti právnímu posouzení neexistence důvodu podle ust. § 268 odst. 1 písm. b) o. s. ř., dle kterého výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže rozhodnutí, které je podkladem výkonu, bylo po nařízení výkonu zrušeno nebo se stalo neúčinným, v odvolání neuvádí.

60. Pro úplnost je ještě třeba dodat, že soud I. stupně nepochybil, pokud aplikoval ust. § 1987 odst. 2 o. z. v souladu i s platnou judikaturou (srov. přiměřeně i rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 1. 10. 2018, sp. zn. 28 Cdo 5711/2017, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 1. 2019, sp. zn. 20 Cdo 4713/2018, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 2. 2019, sp. zn. 26 Cdo 4795/2017, uveřejněný pod číslem 23/2020 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 9. 2020, sp. zn. 31 Cdo 684/2020) podle skutkového stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí soudu I. stupně.

61. Nicméně tvrzenou pohledávku povinné nelze započíst ani podle právní úpravy platné do 31. 12. 2013, jak již bylo uvedeno výše.

62. Proto odvolací soud napadené rozhodnutí soudu I. stupně v zamítavých výrocích II. a III. jako věcně správné podle ust. § 219 o. s. ř. potvrdil.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** podat dovolání přípustné (ust. § 238 odst. 1 písm. c/ o. s. ř.).

Praha 30. srpna 2022

JUDr. Jan Klášterka v. r.
předseda senátu